

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan și Ion Guzun

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de partea vătămată Daniel Pascari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui

Brai Ion Alexei, născut la 23.12.1997, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Sucevița 22/2 ap. 5,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.09.2014 - 19.12.2014;

Instanța de apel: 22.01.2015 - 06.04.2015;

Instanța de recurs: 11.06.2015 - 09.09.2015.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 decembrie 2014, *în procedura simplificată conform art. 364¹ Cod de procedură penală*, Brai Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori;

- în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 1 (unu) an 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate s-a stabilit pedeapsă definitivă de 3 (trei) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori.

Conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 4 (patru) ani.

Acțiunea civilă a părții vătămate Pascari Daniel privind încasarea prejudiciului material în sumă de 14496 lei, instanța a admis-o în principiu, urmînd ca asupra cuantumului să se expună instanța în ordine civilă, iar pretenția privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 40000 lei, a fost admisă parțial și dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate suma în mărime de 7000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a stabilit că, Brai Ion la 26 iulie 2014, în jurul orei 00.30, aflîndu-se pe str. Ion Luca Caragiale intersecție cu str. Florești, mun. Chișinău, de comun acord cu Catan Nicolae, repartizîndu-și rolurile, prin participație simplă, avînd intenția și urmărind scopul comiterii unui act de huliganism, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și admițînd în mod conștient survenirea acestor urmări, fără careva motive, încalcînd grosolan ordinea publică însoțită de aplicarea violenței asupra persoanelor și cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe, precum și acțiunile care prin conținutul lor se deosebesc prin obrăznicie deosebită, care s-au exprimat prin aplicarea lui Pascari Daniel a multiplelor lovituri cu mîinile peste diferite părți ale corpului, astfel cauzîndu-i fractură oaselor nazale fără deplasarea fragmentelor; plăgi contuze, hemoragie în focar în segmentul lateral al sclerei ochiului stîng, echimoze și excoriații la nivelul feței, excoriații la nivelul ochiului drept a primilor dinți de sus și excoriație a regiunii parieto-occipitală, care potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 3692 din 29 iulie 2014, se califică ca vătămări ușoară.

Tot el, la 16.08.2014, aproximativ la ora 17.30, avînd înțelegerea prealabilă și fiind de comun acord cu Șchiopu Valeriu, prin participație simplă, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că dorește să efectueze un apel, s-a apropiat de cetățeanul Republicii Korea de Sud, Lee Jong Wong, născut la 1997 și prin gesturi i-a solicitat de la acesta telefonul mobil de model „LG F 220” de culoare albă cu nr. IMEI: 356546051627364, în care se afla cartela SIM cu nr. 076749921, în valoare de 500 dolari SUA, care conform cursului valutar bancar a BNM la ziua comiterii infracțiunii constituiau suma de 6855 lei, care se afla în husă din piele, la preț de 100 lei, după care cu bunurile sustrase au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzînd părții vătămate un prejudiciu material considerabil

în sumă totală de 6955 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința, apel a declarat avocatul Elizaveta Caragia în numele inculpatului prin care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsă sub formă de amendă.

În susținerea apelului a invocat că la stabilirea pedepsei instanța nu a ținut cont de faptul că inculpatul a recunoscut vina, se căiește sincer, a contribuit la desfășurarea urmăririi penale, iar sancțiunea articolului prevede și alte categorii de pedepse, non privative de libertate.

Infrațiunile pentru care a fost condamnat Brai Ion prevăd și alte categorii de sancțiuni penale cum este amenda, iar pedeapsa privațiunii de libertate este cea mai aspră și nu este în corespundere cu prevederile art. 75 Cod penal.

Mai mult ca atât, potrivit art. 93 Cod penal, minorii condamnați pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave pot fi eliberați de pedeapsă de către instanța de judecată dacă se va constata că scopurile pot fi atinse prin internarea lor într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare, precum și prin aplicarea unor măsuri de constrângere cu caracter educativ prevăzute de art. 104 Cod penal.

Astfel, la stabilirea pedepsei aplicate lui Brai Ion instanța de judecată nu a ținut cont de circumstanțele atenuante și anume: căința sinceră, recunoașterea vinovăției, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni, precum și minoratul la momentul comiterii infracțiunilor.

Totodată, instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că inculpatul se caracterizează pozitiv, anterior ne fiind implicat în conflicte cu legea, la vârsta sa este deja încadrat în câmpul muncii, fapt care permite instanței de judecată aplicarea față de el și a unei pedepse sub formă de amendă.

Toate aceste argumente permit aplicarea prevederilor art. 93 Cod penal cu liberarea de pedeapsă penală a minorului, dat fiind faptul că reeducarea acestuia, precum și scopul pedepsei poate fi atins și fără aplicarea pedepsei penale în privința acestuia. De asemenea este posibilă și stabilirea unei măsuri de constrângere cu caracter educativ din rândul celor prevăzute în art. 104 Cod penal.

Cu referire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 7000 lei de la Brai Ion în beneficiul lui Pascari Daniel, instanța de judecată în mod eronat a apreciat întinderea prejudiciului, precum și încasarea acestuia de la minorul Brai

Ion or, potrivit prevederilor art. 1407 alin.(2) Cod civil, în cazul în care minorul între 14 și 18 ani nu are bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat, acesta trebuie reparat, integral sau în partea nereparată, de către părinți (adoptatori) sau curator dacă nu demonstrează că prejudiciul s-a produs nu din vina lor.

Potrivit pct. 28 al Hotărîrii explicative a CSJ nr. 39 din 22.11.2004 „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale privind minorii”, instanțele de judecată vor ține seama de faptul că dacă prejudiciul este o consecință a acțiunilor infracționale comune ale câtorva persoane, condamnați atât din rîndul adulților cît și al minorilor cu condiția că au un cîștig suficient și patrimoniu, poartă răspundere civilă solidară, respectiv prejudiciu moral dispus de către instanța de judecată urmează a fi încasat în mod solidar de la toți participanții la comiterea infracțiunilor și nu doar de la inculpatul Brai Ion.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015 a fost admis apelul declarat, casată sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Brai Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal cu aplicarea art. 79 Cod penal - amendă 150 unități convenționale, ceea ce constituie 3000 lei;

- în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal cu aplicarea art. 79 Cod penal - amendă 150 unități convenționale, ceea ce constituie 3000 lei.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, inculpatului i s-a stabilit pedeapsă definitivă sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, ceea ce constituie 4000 lei.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. La adoptarea soluției instanța de apel a conchis că, prima instanță a apreciat probele cauzei acordînd deplină eficiență prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței au fost obținute legal, sunt admisibile conform prevederilor art. 95 Cod de procedură penală.

Pîna la începerea cercetării judecătorești inculpatul, prin cerere scrisă, a declarat că recunoaște săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de judecată, prin încheierea protocolară, a admis cererea

inculpatului, astfel judecata s-a desfășurat, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Probele administrate în faza de urmărire penală sunt suficiente pentru a constata că faptele există și constituie infracțiuni prevăzute de art. art. 287 alin. (2) lit. b), 190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal fiind de natură să permită stabilirea pedepsei.

Astfel, sunt pertinente, concludente, utile și veridice probele puse la baza condamnării inculpatului și anume, declarațiile părții vătămate, a martorilor și materialele cauzei.

Cît privește pedeapsa aplicată inculpatului, Colegiul penal a menționat că la stabilirea categoriei și cuantumului pedepsei inculpatului nu a fost acordată deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, în această parte sentința fiind casată cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Prin urmare, Colegiul penal a constatat că elementele legate de fapta comisă și de persoana inculpatului vor fi pe deplin valorificate în procesul de individualizare a sancțiunii penale stabilite, luînd în considerație gravitatea infracțiunilor săvîrșite - o infracțiune gravă și una mai puțin gravă, personalitatea celui vinovat care este la primul conflict cu legea penală (f. d. 26, vol. I), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d.27, Vol. I), este angajat în câmpul muncii în funcție de lucrător de igienă în cadrul Întreprinderii Municipale de gestionare a fondului Locativ nr.15, prezența circumstanțelor atenuante ca recunoașterea vinei, căința sinceră, *minoratul la momentul comiterii infracțiunilor*, cît și lipsa circumstanțelor agravante.

În opinia instanței de apel cea mai adecvată pedeapsă este non privativă de libertate, sub formă de amendă pentru ambele infracțiuni, considerînd-o echitabilă și proporțională faptelor comise.

Cît privește stabilirea cuantumului pedepsei sub formă de amendă, Colegiul penal a acordat deplină eficiență prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, potrivit căroră, inculpatul care a recunoscut săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Totodată, Colegiul a reținut ca circumstanță excepțională în privința

inculpatului, conform art. 79 Cod penal săvârșirea infracțiunii în perioada minoratului, respectiv sunt temeuri legale de a-i stabili cuantumul amenzii sub limita minimă prevăzută de sancțiunea legii penale și anume de 150 unități convenționale pentru fiecare infracțiune, care este cuantumului minim la aplicarea pedepsei sub formă de amendă, potrivit art. 64 alin. (3) Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul a considerat că, pedeapsa sub formă de amendă aplicată inculpatului concordă atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Cît privește solicitarea avocatului privind liberarea inculpatului de pedeapsa penală și internarea într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare, Colegiul a menționat că, nu sunt temeuri legale de aplicare a prevederilor art. 93 Cod penal deoarece scopul pedepsei penale poate fi atins doar cu aplicarea în privința inculpatului unei pedepse penale.

5. Împotriva deciziei menționate recurs ordinar a declarat partea vătămată, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie menținută sentința instanței de fond.

În motivarea recursului indică că inculpatului i-a fost aplicată pedeapsă prea blîndă, deoarece a săvârșit două infracțiuni, mai mult ca atât, Brai Ion este o persoană foarte brutală, care pînă în prezent nu și-a dat seama de cele săvârșite și nici paguba nu a fost restituită.

6. Asupra recursului a depus referință procurorul, prin care s-a expus întru susținerea acestuia, deoarece criticile formulate sunt fondate.

6.1. Referință asupra recursului a depus și avocatul Caragia Elisaveta în numele inculpatului, prin care a solicitat respingerea acestuia, ca fiind inadmisibil, deoarece decizia instanței de apel este întemeiată și corectă, iar pedeapsa aplicată a fost corect individualizată fiind echitabilă și ținîndu-se cont de personalitatea inculpatului minor, de comportamentul lui de pînă la comiterea infracțiunii, precum și după.

Referitor la restituirea prejudiciului moral, avocatul a invocat că partea vătămată nu a dorit să primească careva sume în vederea reparării prejudiciului,

motiv pentru care inculpatul a fost nevoit să transmită o sumă de bani și anume 2000 lei prin intermediul oficiului poștal.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Colegiul penal reține că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și critică decizia instanței de apel numai cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului, invocînd prevederile art. 427 alin.(1) pct.10 Cod de procedură penală, potrivit căruia *deciziile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Analizînd temeiul invocat în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiului consideră că în prezenta speță acesta nu și-a găsit confirmarea, iar instanța de apel casînd sentința instanței de fond și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61,75, 79 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolelor imputate acestuia prin rechizitoriu.

În acest context, conform alin. (1) art. 75 Cod penal persoanei recunoscută vinovată de săvîrșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor art. 364¹alin. (8) Cod de procedură penală. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Așa cum se reține în doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Totodată, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special, a prevederilor art.79 Cod penal.

În acest aspect, Colegiul reține că în conformitate cu alin. (1) art. 79 Cod penal *minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională.*

Astfel, analizând textul deciziei instanței de apel, Colegiul penal reține adoptarea unei soluții întemeiate, deoarece inculpatul Brai Ion în momentul săvârșirii infracțiunii era minor, iar acesta este un temei legal și o circumstanță excepțională care permite stabilirea amenzii sub limita minimă prevăzută de sancțiunea legii penale și anume de 150 unități convenționale pentru fiecare infracțiune, care este cuantumul minim la aplicarea pedepsei sub formă de amendă, potrivit art. 64 alin. (3) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța conchide că de fapt, în cauză nu s-a comis careva eroarea de drept și prin urmare nu persistă temei de casare a soluției adoptate, iar pedeapsa inculpatului s-a aplicat de către instanța de apel în limitele legii.

Astfel, Colegiul penal conchide că recursul declarat de partea vătămată este unul declarativ, motivele invocate țin de starea de fapt și nu sunt prevăzute ca temei pentru recurs prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală. Totodată, aceste motive au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar materialul probator al cauzei penale dovedește legalitatea temeiurilor de fapt și de drept, care au dus la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu persistă temeiul de casare prevăzut în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală la care face referință recurentul, fapt ce impune inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către partea vătămată, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea vătămată Daniel Pascari împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui Brai Ion, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 23 septembrie 2015.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun